

... alebo o tom, ako súvisí so „spiritualitou konania“.

„Miluj a rob, čo chceš!“ To je známy, priam okridlený výrok sv. Augustína. Je v ňom ale ohromná hĺbka. Dá sa povedať, že vystihuje esenciu praktického kresťanského života.

Podstatou kresťanstva je *obrátene*, čiže *metanoia*, čiže *zmena myslenia*. Premena nášho srdca v pôvodnom hebrejskom zmysle tohto slova, čiže premena nášho vnútorného „ja“, našej osobnosti, nášho vnútorného presvedčenia a postojov.

Skutky, oné *praxis* (čiže bežný všedný život) a *ergata* (diela, to, do čoho investujeme svoj čas, námahu a peniaze a iné prostriedky), podľa ktorých budeme súdení, sú len vonkajším prejavom tohto vnútorného postoja. Je to práve tento *vnútorný postoj*, na ktorom záleží, ako na to naráža aj Pavol, keď píše, že „ani obriezka nie je nič, ani neobriezka, ale nové stvorenie.“ (Gal 6,15) Keby spása bola odmenou, ktorú si treba zaslúžiť skutkami, potom by cestou do Neba bol zákon a potom by bolo jedno, z akých vnútorných pohnútok konáme predpísané skutky zákona na jej zaslúženie si. Ak ale spása je *životný štýl*, otvorený zadarmo všetkým ľuďom bez rozdielu, potom vskutku „zo skutkov podľa zákona nebude pred ním ospravedlnený nijaký človek“ (Rim 3,20) – pretože na spásu je potrebné ovládať *umenie žiť* tento štýl života a to sa dosahuje výlučne vnútornou premenou, obrátením, čiže pokáním.

VIERA je prvým krokom tejto premeny, uvedomením si *reality*, ktorá nás obklopuje: Som synom (dcérou) Boha. Som vybratý stať sa bohom v Bohu. Boh je môj Otec. Ježiš môj starší Brat a Vykupiteľ, Spasiteľ, Záchranca. Nebo je moja vlasť, môj domov. Cirkvev, spoločenstvo svätých, je mojou rodinou. Svätosť je mojim životom, ku ktorému som bol Bohom uschnopený.

NÁDEJ je druhým krokom, *prijatím* tejto reality a vstúpením do nej: *Apatheia*, v ktorej zanechávam tento svet, opúšťam ho a sťahujem sa do Kráľovstva. *Bezstarostnosť*, v ktorej už viac nemám z ničoho žiaden strach, žiadne obavy ani úzkosti, nie som o nič ustarostený, lebo môj život je už úplne v rukách môjho Boha. *Uvoľnenosť*, kedy už sám od seba nemám žiadne plány, nie som na nič naviazaný, po ničom žiadostivý, na ničom závislý, som ako list unášaný vetrom Ducha, „*pripravený na každé dobré dielo*.“ (2 Tim 3,17) ktoré Boh ako môj majster a Tréner predo mňa práve tu a teraz postaví. Nemám problém čokoľvek zanechať, nemám problém na čokoľvek sa podujat', tak ľahko, ako keď človek otočí list v knihe.

Som úplne slobodný od sveta – čiže v praxi od svojho *ega* – pretože som sa z neho už odstáhoval. Som slobodný voči jeho súdom i nárokom. Žijem Božiu realitu uprostred ilúzií sveta, Boží život uprostred ľudí zotročených svetom. Oni majú môj súcit a mne zase nevádi, že v ich očiach som blázon, fanatik, „katolibanec“ či podobné veci. Som od tohto všetkého slobodný.

LÁSKA je nakoniec završením obrátenia. V úplnej a dokonalej slobode viery a nádeje si volím ako zmysel a cieľ svojho života ten Boží: „*zjednotiť v Kristovi ako v hlave všetko, čo je na nebi aj čo je na zemi*.“ (Ef 1,10) Zjednotiť v Kristovi všetko vo mne a v mojom živote. Všetko v mojej rodine. V mojom okolí. Všetky veci. Všetky okamihy. Všetkých ľudí. Všetky diela. Aby tak bol „*všetko a vo všetkom [...] Kristus*.“ (Kol 3,11)

Tento vnútorný postoj ma robí Božím synom (dcérou) na obraz Krista¹.

A tento vnútorný postoj určuje, úplne samozrejme, môj život,

všetky moje *praxis* aj všetky moje *ergata*. V tejto chvíli začína platiť ono Augustínovo „*Miluj a rob, čo chceš!*“. V tejto chvíli je totiž úplne jedno, čo robím. Čokoľvek si vyberiem, čokoľvek sa rozhodnem robiť, vždy to bude odrážať toto moje zmysľovanie, tieto moje postoje, tieto moje túžby. Čokoľvek budem robiť, všetko budem úplne samozrejme konať v tomto zmysle a s týmto cieľom, ako o tom píše Písmo: „*Či teda jete, či pijete, či čokoľvek iné robíte, všetko robte na Božiu slávu. ³² Nebud'te na pohoršenie ani Židom, ani Grékom, ani Božej cirkvi, ³³ ako sa aj ja chcem páčiť všetkým vo všetkom a nehľadám, čo mne vyhovuje, ale čo osoží mnohým, aby boli spasení.*“ (1 Kor 10,31-33)

Preto môže Písmo učiť, že Kristus „*zrušil zákon prikázani, spočívajúci v nariadeniach*“, (Ef 2,15) „*ved' zákon Ducha, ktorý dáva život v Kristovi Ježišovi, oslobodil ťa od zákona hriechu a smrti.*“ ³ Čo bolo nemožné zákonu pre slabosť ľudskej prirodzenosti, to uskutočnil Boh, keď pre hriech poslal svojho Syna v tele podobnom hriešnemu a v tele odsúdil hriech, ⁴ aby sa požiadavka zákona splnila v nás, čo nežijeme podľa tela, ale podľa Ducha. ⁵ Lebo tí, čo žijú podľa tela, zmysľajú telesne, ale tí, čo žijú podľa Ducha, zmysľajú duchovne.“ (Rim 8,2-5) Preto „*ak vás vedie Duch, nie ste pod zákonom.*“ (Gal 5,18)

Čím sa dostávame k *spiritualite konania*:

- Nezáleží na tom, čo robíme, ako skôr na tom, ako to robíme.
- Ak sa modlíme *telesne*, moc nám to nepomôže.
- A ak *jazdíme na motorke* duchovne, prinesie to veľké Božie ovocie a pre nás to bude cesta, ktorou ideme k Nebu.

Pretože, aby sme sa rozumeli:

- Ak si syn (dcéra) Boha zvolí jazdenie na motorke, alebo skautovanie, alebo turistiku, alebo futbal, alebo hru v kapele, alebo cvičenie karate, alebo čokoľvek iné – vždy to bude ovocím jeho obrátenia, postoja a lásky a túžby, ktoré v sebe nosí a preto to bude vskutku Božie a sväté, bude to pravé a opravdivé vyjadrenie jeho vnútornej podstaty, povahy a osobnosti Božieho syna (dcéry).
- A, naopak, ak v sebe tento vnútorný postoj nemáme – potom žiaden skutok, ktorý si zvolíme, aj keď by bol navonok nábožný, veľa ovocia neprinesie, pretože bude vychádzať stále z „tela“, zo starého človeka, z nášho Ega a jeho strachov či vášní a žiadostivosti, ako o tom píše Písmo, že „*žiadostiví ste, a nemáte. Vraždíte a závidíte, a nemôžete nič dosiahnuť. Hádate sa a bojujete. Nič nemáte, lebo neprosíte.*“ ³ *Prosíte, a nedostávate, lebo zle prosíte; chcete to využiť na svoje náruživosti.* ⁴ *Cudzoložníci, nevíete, že priateľstvo s týmto svetom je nepriateľstvom s Bohom?! Kto teda chce byť priateľom tohto sveta, stáva sa nepriateľom Boha.*“ (Jak 4,2-4)

Ako teda hovorí Augustín: Miluj – a rob, čo chceš! Alebo obšírnejšie: Bud' obrátený, aby si mohol myslieť, túžiť, milovať ako Boh. A potom, keď myslíš, túžiš, miluješ ako Boh, pokojne rob, čo si len zmyslíš, rob, čo ti zide na myseľ, je jedno, či to bude vec navonok „nábožná“ či „svetská“, rob čo chceš – a všetko bude Božie, všetko bude sväté, všetko bude viesť k Bohu a Jeho Kráľovstvu, pretože to bude vychádzať z Božieho Ducha v Tebe.

Toto je pravá podstata a esencia kresťanstva, oná „*sloboda a sláva Božích detí*“ (porov. Rim 8,21), stav, v ktorom Boží spôsob života vôbec nie je ťažký, ale prirodzený a normálny (1Jn 5,3).

¹ porov. úvaha 390